

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **L. Z.**, zastoupený Mgr. Závěšem Löffelmannem, advokátem se sídlem Karlovo náměstí 677/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2015, č. j. 1 Az 14/2014 – 55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta Mgr. Závěše Löffelmanna **se určuje** částkou 3.400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 10. 2015, č. j. 1 Az 14/2014 – 55, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 28. 4. 2014, č. j. OAM-177/ZA-ZA06-HA03-2011, kterým ministerstvo rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle ust. § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedinečně vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto

nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost tedy bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsanych výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku udělení azylu, neboť stěžovatel prokázal, že má odůvodněný strach z pronásledování, zejména z důvodu své odlišné barvy pleti, když byl několikrát fyzicky napaden neznámými útočníky. Otázkou pronásledování soukromými osobami se Nejvyšší správní soud již zabýval v řadě svých rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, ve kterém vyslovil, že má-li žadatel o azyl v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není to bez dalšího důvodem pro udělení azylu ani podle ust. § 12 zákona o azylu, ani podle ust. § 14 citovaného zákona. Dále lze odkázat také na rozsudek ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 – 53, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že „*[p]otíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.*“ Shodně se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 – 67, a ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 – 49, všechny dostupné na www.nssoud.cz.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti tvrdil, že se nedočkal pomoci ze strany státních orgánů, pak z obsahu protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 6. 2011 jasně vyplynulo, že jej policisté po jednom z napadení navštívili v nemocnici, avšak on nedokázal pachatele, které označil jako „*opílá mládež*“, blíže identifikovat, přičemž policie nikoho nenašla. Do protokolu o doplňkovém pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 18. 4. 2014 stěžovatel uvedl, že se na policii ani soudy „*nedalo obrátit*“, neboť ho „*všichni pronásledovali*“. Stěžovatel se tedy na státní orgány neobrátil, ani se nepokusil přesídlit do jiné části země a situaci vyřešil odjezdem do České republiky. Za tohoto skutkového stavu nelze

pokračování

dospět k závěru, že by ruské státní orgány podporovaly nebo tolerovaly násilí na svých občanech z důvodu barvy pleti. K tomu lze odkázat na rozsudek ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 – 68, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhržováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny*“. Jednání soukromých osob nemůže být přičteno státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, neboť je nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel si navíc na postup policie nestěžoval, neučinil žádné další opatření ve vztahu ke státním orgánům Ruské federace. Nehledal ani ochranu u jiného kompetentního orgánu. Tím, že se rozhodl odjet z Ruska do České republiky, tak z vlastního rozhodnutí nevyužil ani možnosti nalézt účinnou ochranu v jiné části státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 4 Azs 336/2005 - 59). V této souvislosti lze odkázat také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, „*aby bylo možné sledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany*“. K tomu dále např. rozsudky ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62. Nejvyšší správní soud pak v daném kontextu upozorňuje i na rozsudek ze dne 29. 3. 2004, sp. zn. 5 Azs 7/2004, ve kterém uvedl, že pouhá nedůvěra občana ve státní instituce zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu.

Dalším důvodem pro zrušení napadeného rozsudku je podle tvrzení stěžovatele skutečnost, že se jeho manželce narodilo na území České republiky druhé dítě. K tomu Nejvyšší správní soud s odkazem na svou dřívější judikaturu (např. usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, a rozsudek ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 - 57) uvádí, že pobyt manželky či dětí stěžovatele na území České republiky není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou taxativně stanoveny v zákoně o azylu, z něhož vyplývá, že mezinárodní ochrana se uděluje ze zcela jiných závažných důvodů, především z důvodů pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu žadatele. Tím, že stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana, nebylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života, neboť stěžovateli nic nebrání v tom, aby toto své právo spolu s rodinou (všichni státní příslušníci Ruské federace) realizoval v zemi, jejíž jsou občané. Čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) totiž neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si rodinný život na území daného státu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 9 Azs 7/2011 - 67). Tyto výjimečné okolnosti Nejvyšší správní soud v případě stěžovatele neshledal.

Nejvyšší správní soud rovněž opakovaně vyslovil, např. v rozsudku ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 – 68, nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, že nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších okolností nemůže založit důvod pro udělení azylu. V rozsudku ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 – 89, pak uvedl, že nelze vyloučit, aby doplňková ochrana byla udělena žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí (v citovaném rozsudku se jednalo o HIV/AIDS) i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu, která by ovšem musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Poskytování zdravotní péče v Rusku se však této úrovni zdaleka neblíží. Uváděl-li stěžovatel, že trpí závažnými psychickými problémy, pak podle zprávy Ministerstva zahraničních věcí ze dne 19. 12. 2012,

č. j. 125348/2012-LPTP, psychiatrická léčba je v Ruské federaci „na relativně slušné úrovni, i když lze konstatovat, že nedosahuje úrovně nejvyspělejších zemí Evropy a Ameriky (tento rozdíl se týká technického vybavení a nikoliv odborné úrovně lékařského personálu). Ve státních zařízeních tohoto typu je léčba bezplatná“. Z výše uvedeného tak nelze dovodit, že by v Rusku nebyla stěžovateli poskytnuta dostatečná úroveň zdravotní péče.

Pokud chce stěžovatel žít v České republice, nezbavuje ho to povinnosti dodržovat pravidla stanovená pro pobyt cizinců na jejím území. V případě, že nejsou naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, lze postupovat podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), který upravuje možnosti legalizace pobytu na území České republiky. V této souvislosti lze také odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 47, kde se uvádí, že „poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven zástupce z řad advokátů. Podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměna advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupci stěžovatele náleží podle ust. § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, odměna za jeden úkon právní služby (písemné podání soudu ve věci) ve výši 3.100 Kč (§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky) a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), celkem 3.400 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2016

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu